

Normhandhaving in een schimmige omgeving

Ruim een half jaar Inspecteur Gezondheidszorg op Curaçao

Jan Huurman is vanaf half augustus 2012 tijdelijk Inspecteur Gezondheidszorg op Curaçao. In dat half jaar heeft hij drie Minister-Presidenten en drie Ministers van Gezondheid zien passeren. Zijn werk bestaat uit klachtbehandeling en het toezien op naleving van Curaçaose Landsverordeningen. Kwaliteit van zorg, zowel van instellingen als van individuele beroepsbeoefenaars, komt steeds meer onder de aandacht. Zeer recent legde hij – na klachten over kwaliteit - alle maagverkleiningsoperaties stil en maakte hij bekend en breed netwerk van fraude op het spoor te zijn.

Op 13 augustus 2012 vertrok ik naar Curaçao. Met mondelinge afspraken over een aanstelling als tijdelijk Inspecteur Gezondheidszorg, maar zonder formeel contract. Het ticket schoot ik maar even voor. Aangekomen op het eiland werd ik warm welkom geheten door Ben Whiteman, de Inspecteur-General en de twee verpleegkundig medewerkers van de Inspectie Gezondheidszorg. Er was gezorgd voor een huisje en een auto. Goed geregeld dus.

De ochtend na mijn aankomst meteen aan het werk. De functie van Inspecteur was vacant sinds april van dat jaar, dus er lag een grote stapel achterstallig werk. Eigenlijk puur klachtbehandeling. Ik kwam er snel achter dat dat de laatste jaren het grootste deel van de tijd had opgeslokt. Omdat de Inspectie dat als één van de taken heeft, maar vooral omdat de instellingen op het eiland niet of nauwelijks een eigen klachtenprocedure hebben.

Klachtbehandeling is mooi en nuttig, maar als het daar bij blijft, verzuim je als toezichthouder de problemen in de zorg structureel aan te pakken. Gelukkig heeft Curaçao prima wetgeving ('Landsverordeningen' worden ze genoemd) die een stevige basis onder het werk van de Inspectie leggen. De belangrijkste daarvan de Landsverordening zorginstellingen, een mengeling van de oude Nederlandse Wet ziekenhuisvoorzieningen en de huidige Wet kwaliteit zorginstellingen. Deze landsverordening legt alle instellingen op 'verantwoorde zorg' te leveren. Die formulering geeft de Inspectie een prima handvat om in te grijpen waar de kwaliteit tekort schiet.

Vanaf begin oktober heb ik een aantal klinieken op het eiland 'aanwijzingen' gegeven. Een 'aanwijzing' is een bestuursrechtelijke maatregel met dwingend karakter. De instellingen hebben niet de vrijheid er aan te ontkomen, maar ze kunnen er wel tegen in beroep gaan. De eerste aanwijzingen gingen richting de twee kleine ziekenhuisjes op het eiland (Taams en Advent) en verboden hen nog langer operaties met groot infectierisico uit te voeren. De derde aanwijzing betrof de Jellinek Retreat (een luxe verslavingskliniek). Deze overtrad vier landsverordeningen. Via een aanwijzing namen we onder meer de gehele (illegale) medicijnvoorraad in beslag.

De reactie op deze ingrepen was tamelijk heftig. Omdat ik ze in het openbaar publiceerde, werd ik op slag bekende Curaçaoënaar. Dat was echter bijzaak. Het belangrijkste was dat er voor het eerst in de geschiedenis van het eiland iets zichtbaar in beweging kwam in de gezondheidszorg. De klinieken bleken er zich, tot mijn toch wel grote verbazing, aan te gaan houden. Sinds die 'aanwijzingen' is de kwaliteit van de zorg niet meer verdwenen uit de aandacht van de media, en ben ik verder gegaan met het aanspreken van instellingen en zorgverleners. Het Sint Elisabeth Hospitaal (Sehos) werd op de vingers getikt vanwege slechte hygiëne, de Capriles Kliniek (psychiatrisch ziekenhuis) kreeg een pluim, maar de afdeling JGZ van de GGD kreeg een zware onvoldoende vanwege disfunctioneren op alle fronten.

Zeer recent heb ik alle maagverkleiningsoperaties op het eiland stilgelegd. Dit nadat we als Inspectie een opvallend aantal klachten hadden binnengekregen, waarvan één betreffende het overlijden van iemand na zo'n ingreep. Het stilleggen moet ons in de gelegenheid stellen indicatiestelling, complicaties en follow-up goed in kaart te brengen. Ook heel kort geleden zijn we een patroon van fraudes of 'verschrijvingen' op het spoor gekomen. Om dat verder te onderzoeken heb ik samenwerking gezocht met de zorgverzekeraar (SVB) en de Vereniging Medisch Specialisten Curaçao (VMSC).

Ik zei het al, de kwaliteit van de zorg staat nu midden in de publieke belangstelling. De Inspectie Gezondheidszorg Curaçao heeft het afgelopen half jaar aangetoond dat ook in een schimmige omgeving normhandhaving mogelijk is. De context is ook anders dan toen ik aantrad. De beruchte Minister-President Gerrit Schotte heeft plaats moeten maken voor Betrian en nu Hodge. De Minister van Gezondheid was mw. Jacintha Scoop, en is nu Ben Whiteman. Inderdaad, dezelfde die mij op 13 augustus verwelkomde op Curaçao. Er is beweging in de goede richting. Er is weer hoop.

Jan Hurman, arts M&G
Inspecteur Gezondheidszorg Curaçao